

.....
 ամբիոնի 1-ին նիստում
 (արձ. թիվ) ամբիոնի վարիչ՝

 (ստորագրություն)
 29.08.2019
 (ամիս ամսաթիվ)

ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՍՄԱԼԻՐ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ	Հայոց լեզու և գրականություն
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ	
ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ՀՀ ոստ. կրթահամալիրի հեռակա ֆակուլտետ
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	Ոստիկանության սպա
ԱՍԲԻՈՆ	Լեզուների ամբիոն lezneriambion@mail.ru
ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ	Ոստիկանության գնդապետ Ռ. Մուսայեյյան, 077 08 57 57
ՈՒՍ.ՏԱՐԻ/ԿԻՄԱՍՅԱԿ ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ	2019-2020ու. տարվա բակալավր

ԿՐԵԴԻՏՆԵՐ	
ԴԱՍԱԺԱՍԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ ԵՎ ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՁԵՎԵՐԸ	Դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 20 ժամ, որից 12 ժամ նախատեսվում է 1-ին կիսամյակի, իսկ 8 ժամ՝ երկրորդ կիսամյակի համար: Դասընթացն ավարտվում է քննությունով:
ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ	Դասընթացը կառուցվում է հիմնականում դպրոցի հայոց լեզվից ունեցած գիտելիքների իմացության վրա:
ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	Դասընթացի բովանդակությունը ներկայացված է հետևյալ բլոկների տեսքով՝ <ul style="list-style-type: none"> • Հայոց լեզվի տեղն ու դերը համաշխարհային լեզուների շարքում: Հայոց լեզվի ծագումը և զարգացման շրջափուլերը: • Գրական լեզվի երկու տարբերակները՝ արևելահայ գրական լեզու և արևմտահայ գրական լեզու: Գրական լեզու և բարբառներ: • Հնչյունաբանություն: Առարկան և խնդիրները:

	<ul style="list-style-type: none"> • Բառագիտություն. բառապաշար, քրեական աշխարհի ժարգոն, բառակազմություն և իմաստաբանություն • Ձևաբանություն. խոսքի մասերի դասակարգումը: • Շարահյուսություն. նախադասությունների տեսակները: • Նախադասության գլխավոր և երկրորդական անդամներ: • Ուրիշի խոսք: Ուղղակի խոսքի տեսակները: • Կետադրություն: • Ոճաբանություն: Ոճերի տեսակները՝ իրադրական, անհատական, գործառական: • Պաշտոնական ոճի ենթաոճերը: • Վարչա-գործարարական ոճի առանձնահատկությունները: • Գործնական գրություններ: • Մասնագիտական տերմիններ/եզրեր/: • Ակսել Բակունցի արձակը • Վահան տերյանի պոեզիան • Եղիշե Չարենցի պոեզիան
<p>ՆՊԱՏԱԿ</p> <p>ԽՆԴԻՐ/ՆԵՐ</p>	<p>Դասընթացի հիմնական նպատակն է՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • Սովորողներին հաղորդել գիտելիքներ և ձևավորել կարողություններ հայերենի ուղղագրական, կետադրական կանոնների, գործնական գրությունների, իրավաբանական և գրականագիտական տերմինների և դրանց կիրառման վերաբերյալ: <p>Դասընթացի խնդիրներն են՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • ճանաչել ժամանակակից հայոց գրական լեզվի օրինաչափություններն ու առանձնահատկությունները, • արժևորել հայոց լեզվի դերն ու նշանակությունը ոստիկանության աշխատանքում:
<p>ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՎ ՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ</p> <p>1. Իմանա</p> <p>2. Կարողանա</p> <p>3. Տիրապետի</p>	<p>Սովորողները պետք է իմանան՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • հայերենի ուղղագրական, կետադրական կանոնները, • գործնական գրությունները, իրավաբանական և գրականագիտական տերմինները, • մասնագիտական խոսք կառուցելու հմտությունները: <p>Սովորողները պետք է կարողանան՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • կապակցված խոսք կազմել, • լեզվական և գրականագիտական գիտելիքները կիրառել ոստիկանական համակարգում: <p>Սովորողները պետք է տիրապետեն՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • ուղղագրության և կետադրության սկզբունքներին, • գործնական գրությունների կազմմանը և դրանց կիրառությանը ոստիկանական ծառայությունում:

--	--	--

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	
Հիմնական	<ol style="list-style-type: none"> 1. Բարսեղյան Հ., Ուղղագրական-ուղղախոսական-տեղեկատվական բառարան, Ե., 1973: 2. Դավթյան Յու., Ժամանակակից հայերենի կետադրության ինքնուսույց, Ե., 2010: 3. Դավթյան Յու., Հայերենի ուսուցման հարցեր, Ե., 2014: 4. Դավթյան Յու., Նախադասության վերլուծություն և գծապատկերներ, Ե., 2015: 5. Սուսայեյան Ռ., Հայոց լեզու, Ե. 2013:
Լրացուցիչ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Արրահամյան Ս., Հայոց լեզու. Շարահյուսություն, Ե., 2004: 2. Ասատրյան Ս., Ժամանակակից հայոց լեզու. Ձևաբանություն, Ե., 1989: 3. Ասատրյան Ս., Ժամանակակից հայոց լեզու. Շարահյուսություն, Ե., 1987: 4. Սուրբհայան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու, Ե. 1999: 5. Եզեկյան լ. Հայոց լեզու, 6. Գաբրիելյան Վ. Գրավոր խոսք,

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախում) Բաղադրիչ 2- 30% (Միջանկյալ 1) Բաղադրիչ 3- 30% (Միջանկյալ 2) Բաղադրիչ 4- 20% (ռեֆերատ, թղթապանակ) Բաղադրիչ 5- 10% (ամփոփիչ ստուգում)				
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ	Գնահատման բազմագործոն համակարգ	Գնահատականի թվային համարժեքը	ԿՓԵՀ / տառային գնահատական	Ուսանողների գիտելիքների բնութագիրը	Հանրագումարային
	100-97	4,0	A	Անցողիկ գնահատականներ	Հանրագումարային
	96 - 90	3,7			
	89 - 85	3,3	B		
	84 - 80	3,0			
	79 - 70	2,7	C		
	69 - 65	2,3	D		
	64 - 60	2,0	E		
	59 - 41	1,7	FX	ՈՉ ԲԱՎԱՐԱՐ	Միջանկյալ
	40-ից ցածր		F	ԱՆԲԱՎԱՐԱՐ	
	100-60	4.0-2.0	S	Անցողիկ գնահատականներ	
	59 - 41	1,7	UX	ՈՉ ԲԱՎԱՐԱՐ	Հանրագումարային
	40-ից ցածր		U	ԱՆԲԱՎԱՐԱՐ`	
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ					

ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	
Ներկայություն Գրավոր աշխատանքներին ներկայացվող պահանջներ Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքներ	<p>Դասապլանի որևէ փոփոխություն նախօրոք կտեղեկացվի ուսանողին:</p>
	<p>Գրավոր աշխատանքների ժամանակ արգելվում է ծածկագրերից օգտվելը: Ծածկագրի հայտնաբերման դեպքում աշխատանքը գնահատվում է զրո միավոր:</p>
	<p>Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել առանց կողմնակի միջամտության և հանձնել դրանք նշված ժամանակահատվածում:</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանքում արգելվում է գրագողությունը: Այլոց մտքերը օգտագործելու դեպքում ուսանողը պարտավոր է նշել աղբյուրը ըստ ընդունված ակադեմիական ձևաչափի:</p>

ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՂՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

ՕՐ/ՇԱ ԲԱԹ	ԹԵՄԱ/ԺԱՄ	ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ	ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐ	ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ
1-ին շաբաթ	<p>Ժամանակակից հայոց լեզուն իբրև ազգային, պետական և գրական լեզու: Հայերենը և աշխարհի լեզուները: Հայերենի տեղը լեզուների համակարգում:</p> <p>Գործնական պարապմունք /2 ժամ/</p>	<p>Տեսակը` գործնական պարապմունք</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություն • հարցուպատասխան • բանավեճ-քննարկում <p>Նպատակը` սովորողներին գաղափար տալ հայոց լեզվի մասին, ներկայացնել հայոց լեզվի դերն ու նշանակությունը ուստիկանության աշխատանքում:</p> <p>Քննարկվող հարցերը`</p> <p>ա) ժամանակակից հայոց լեզուն իբրև ազգային, գրական և պետական լեզու:</p> <p>բ) հայերենը և աշխարհի լեզուները, հայերենն իբրև հնդեվրոպական լեզու:</p> <p>Քննարկվող հարցերի ամփոփում:</p>		<p>Սովորողը կարողանում է տարբերել և սահմանել ազգային լեզու, պետական լեզու և գրական լեզու հասկացությունները:</p> <p>Աշխարհի լեզուների համակարգից առանձնացնում է հայերենը որպես ինքնատիպ լեզու:</p>
2-րդ շաբաթ	<p>Հայոց լեզվի զարգացման շրջափուլերը. գրաբար, միջին հայերեն և աշխարհաբար: Ալևելահայ և արևմտահայ գրական լեզուներ: Գրական լեզու և բարբառներ:</p> <p>Վ. Տերյան. կյանքը և գրական գործունեությունը Գործնական պարապմունք/2 ժամ /</p>	<p>Տեսակը` գործնական պարապմունք</p> <ul style="list-style-type: none"> • պասիվ դասախոսություն, • ինտերակտիվ զրույց, • քննարկում: <p>Նպատակը` գաղափար տալ հայոց լեզվի նախագրային և գրային էտապների, արևելահայ և արևմտահայ գրական լեզուների, բարբառների մասին:</p> <p>Քննարկվող հարցերը`</p> <p>ա) նախագրային շրջան/ վաղնջական և հնագույն/, բ) հին կամ գրաբար/ գրաբարի կարևոր գործառնությունները/, գ) միջին հայերեն կամ Կիլիկիո հայերեն, դ) նոր կամ աշխարհաբար, ե) գրական լեզու և բարբառներ:</p> <p>Քննարկվող հարցերի ամփոփում:</p>	<p>Գործնական զրույթուն. Ինքնակենսագրություն:</p> <p>Ուղղագրական և կետադրական առաջադրանքներ:</p>	<p>Սովորողը գիտի հայոց լեզվի զարգացման փուլերը, գրաբարի կարևոր գործառնությունները, միջին յայերենի առանձնահատկությունները, աշխարհաբարը իր երկու ճյուղավորումներով:</p> <p>Կարողանում է տալ գրական լեզվի և բարբառի սահմանումները:</p>
3-րդ		<p>Տեսակը` գործնական պարապմունք</p>		<p>Սովորողը գիտի հայերենի</p>

<p>2-րբաթ</p>	<p>Հնչյունաբանություն. ուսումնասիրության առարկան, խնդիրները և նպատակները:</p> <p>Գործնական պարապմունք /2 ժամ /</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ինտերակտիվ գրույց, • դասախոսություն (ավանդական): <p>Նպատակը` գաղափար տալ հայերենի հնչյունական համակարգի մասին:</p> <p>Քննարկվող հարցերը`</p> <p>ա)հնչյունի սահմանումը,</p> <p>բ)հնչյունների դասակարգումը,</p> <p>գ)հնչյուններն ըստ ձայնի պարունակության,</p> <p>դ)Մաշտոցը և գրերի գյուտը,</p> <p>ե)այբուբենի թվային արժեքը:</p> <p>Քննարկվող հարցերի ամփոփում:</p>	<p>Ուղղագրական առաջադրանքներ:</p> <p>Գործնական գրություն. Ջեկուցագիր:</p>	<p>այբուբենը, ճանաչում է ձայնավոր և բաղաձայն հնչյունները, հեշտությամբ դասակարգում է բաղաձայն հնչյուններն ըստ ձայնի պարունակության:</p> <p>Մովորողը կարողանում է օգտվել այբուբենի թվային արժեքից:</p>
<p>4-րդ շաբաթ</p>	<p>Բառագիտություն. Բառակազմություն:</p> <p>Գործնական պարապմունք /2 ժամ/</p>	<p>Տեսակը` գործնական պարապմունք</p> <ul style="list-style-type: none"> • հարցուպատասխան, • բանավեճ-քննարկում: <p>Նպատակը` գաղափար տալ բառապաշարի, նրա փոփոխությունների, բառերի կազմության մասին:</p> <p>Քննարկվող հարցերը`</p> <p>ա)հայերենի բառապաշարը և հարստացման ուղիները,</p> <p>բ)պարզ և բաղադրյալ բառեր,</p> <p>գ)արմատ և ածանց,</p> <p>դ)բաղադրյալ բառերի տեսակները,</p> <p>ե)հապավումների տեսակները և ուղղագրությունը,</p> <p>զ)համառոտագրություն:</p> <p>Քննարկվող հարցերի ամփոփում:</p>	<p>Ուղղագրական առաջադրանքներ:</p> <p>Գործնական գրություն. Տեղեկանք, Լիազորագիր:</p>	<p>Մովորողը գիտի բառի սահմանումը, ճանաչում է ակտիվ և պասիվ բառապաշարը, գիտի բառապաշարի հարստացման ուղիները փոխառություն և բառաշինություն:</p> <p>Կարողանում է բառերը բաժանել բաղադրիչների, տարբերում է արմատները և ածանցները:</p> <p>Գիտի հապավումների տեսակները, տիրապետում է ուղղագրությանը:</p>
<p>5-րդ շաբաթ</p>	<p>Իմաստաբանություն:</p> <p>Ե. Չարենց. կյանքը և գրական գործունեությունը</p> <p>Գործնական</p>	<p>Տեսակը` գործնական պարապմունք</p> <ul style="list-style-type: none"> • պասիվ դասախոսություն, • ինտերակտիվ գրույց: <p>Նպատակը` գաղափար տալ բառերի իմաստների և իմաստային փոփոխությունների մասին, բացատրել, թե ինչ է բառիմաստի ընդլայնումը, բառիմաստի նեղացումը և</p>	<p>Թեմայից բխող այլ վարժություններ:</p>	<p>Մովորողը գիտի, թե ինչ է ուսումնասիրում իմաստաբանությունը, ճանաչում է մեկիմաստ և բազմիմաստ բառերը</p> <p>Կարողանում է դասակարգել բառերն ըստ իմաստի և ձևի:</p>

	պարապմունք /2 ժամ/	բառիմաստի շրջումը: Քննարկվող հարցերը` ա)մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր, բ)բառերն ըստ իմաստի և ձևի: Քննարկվող հարցերի ամփոփում:		
6-րդ շաբաթ	Քերականություն. ձևաբանություն:Խոսքի մասերի դասակարգումը: Գործնական պարապմունք/2 ժամ/	Տեսակը` գործնական պարապմունք <ul style="list-style-type: none"> • դասախոսություն, • ինտերակտիվ զրույց, • քննարկում: Նպատակը` գաղափար տալ խոսքի մասերի մասին, դասակարգել խոսքի մասերը: Քննարկվող հարցերը` ա) գոյական անուն, բ)ածական անուն, գ)թվական անուն, դ)դերանուն: Քննարկվող հարցերի ամփոփում:	Թեմայից բխող վարժություններ: Գործնական զրույցում. Դիմում:	Սավորողը գիտի` որն է քերականության ուսումնասիրության առարկան, ճանաչում է հայերենի 10 խոսքի մասերը, կարողանում է թվարկել նրանք քերականական հատկանիշները:
7-րդ շաբաթ	Ձևաբանություն: Բայ: Նյութական իմաստից գուրկ խոսքի մասեր: Գործնական պարապմունք /2 ժամ/	Տեսակը` գործնական պարապմունք <ul style="list-style-type: none"> • հարցուպատասխան, • բանավեճ-քննարկում: Նպատակը` գաղափար տալ բայի էական քերականական հատկանիշների և քերականական ու վերաբերմունքային խոսքի մասերի մասին: Քննարկվող հարցերը` ա)բայի քերականական առանձնահատկությունները, բ)կապ, գ)շաղկապ, դ)ձայնարկություն և վերաբերական: Քննարկվող հարցերի ամփոփում:		Մովորողը գիտի բայի սահմանումը, տարբերում է դիմավոր և անդամ ձևերը, կարողանում է խոնարհել բայը բոլոր եղանակներով, ժամանակներով: Ճանաչում է նյութական իմաստից գուրկ խոսքի մասերը,տարբերում է քերականական խոսքի մասերը և վերաբերմունքային խոսքի մասերը: Կարողանում է դասակարգել կապերը, շաղկապները, ձայնարկություններն ու վերաբերականներն ըստ

<p>8-րդ շաբաթ</p>	<p>Շարահյուսություն: Նախադասություն:</p> <p>Գործնական պարապմունք /2 ժամ/</p>	<p>Տեսակը` գործնական պարապմունք</p> <ul style="list-style-type: none"> • հարցուպատասխան, • բանավեճ-քննարկում: <p>Նպատակը` գաղափար տալ նախադասության, նրա տեսակների, կազմության մասին:</p> <p>Քննարկվող հարցերը`</p> <p>ա)նախադասություններն ըստ հնչերանգի, բ)միակազմ և երկկազմ նախադասություններ, գ)պարզ նախադասություն, դ)բարդ նախադասություն.բարդ համադասական և բարդ ստորադասական:</p> <p>Քննարկվող հարցերի ամփոփում:</p>	<p>Թեմայից բխող վարժություններ:</p> <p>Գործնական գրություն. Բացատրագիր:</p>	<p>տեսակների:</p> <p>Մովորողը գիտի նախադասության սահմանումը, ճանաչում է պարզ, բարդ նախադասությունները, բարդ նախադասության տեսակները: Կարողանում է ինքնուրույն կազմել բարդ կառույցներ և կետադրել:</p>
<p>9-րդ շաբաթ</p>	<p>Շարահյուսություն: Նախադասության անդամներ:</p> <p>Ա. Բակունց. կյանքը և գրական գործունեությունը</p> <p>Գործնական պարապմունք /2 ժամ/</p>	<p>Տեսակը` գործնական պարապմունք</p> <ul style="list-style-type: none"> • մտազրոհ, • բանավեճ-քննարկում: <p>Նպատակը` գաղափար տալ նախադասության գլխավոր և երկրորդական անդամների մասին:</p> <p>Քննարկվող հարցեր`</p> <p>ա)ենթակա և ստորոգյալ:Ենթակայի արտահայտությունը, ստորոգյալի կազմությունը, բ)գոյականական անդամի լրացումներ, գ)բայական անդամի լրացումներ:</p> <p>Քննարկվող հարցերի ամփոփում:</p>	<p>Թեմայից բխող վարժություններ:</p>	<p>Մովորողը ճանաչում է նախադասության գլխավոր և երկրորդական անդամները, գիտի ենթակայի արտահայտությունը, ստորոգյալի կազմությունը: Գրավոր խոսքի մեջ կարողանում է ճիշտ կետադրել նախադասության բազմակի անդամները, բացահայտիչը, հեռացած հատկացուցիչը և հետադաս ծավալուն որոշիչ բառակապակցությունը:</p>
<p>10-րդ շաբաթ</p>	<p>Ոճ: Ոճերի տեսակները:</p> <p>Գործնական պարապմունք /2 ժամ/</p>	<p>Տեսակը` գործնական պարապմունք</p> <ul style="list-style-type: none"> • հարցուպատասխան • բանավեճ-քննարկում: <p>Նպատակը` գաղափար տալ ոճի, նրա տեսակների մասին: Դասակարգել ոճերը:</p> <p>Քննարկվող հարցերը`</p> <p>ա)գաղափար ոճի մասին, բ)ոճերի տեսակները` անհատական,</p>	<p>Գործնական գրություն. Բնութագիր:</p> <p>Թեմայից բխող վարժություններ:</p>	<p>Մովորողը գիտի ոճերի տեսակներն ու առանձնահատկությունները: Ելնելով պաշտոնական ոճի առանձնահատկություններից ու պահանջներից կարողանում է մասնագիտական ճիշտ խոսք</p>

		իրադրական, գործառական, գ)գործառական ոճերի առանձնահատկությունները, դ)պաշտոնական ոճի առանձնահատկությունները: ա) Քննարկվող հարցերի ամփոփում:		կառուցել:
--	--	---	--	------------------

